

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання організації фінансового моніторингу»

I. Визначення проблеми

06.12.2019 прийнято Закон України від 06 грудня 2019 р. № 361-IX «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон), який набув чинності 28.04.2020 року.

Відповідно до частин першої та чотирнадцятої статті 16 Закону Кабінетом Міністрів України для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, крім суб'єктів первинного фінансового моніторингу, регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк України, встановлюється порядок реєстрації та подання спеціально уповноваженому органу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення та порядок взяття на облік інформації про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу.

Крім того, відповідно до частини першої статті 8 Закону Кабінет Міністрів України визначає порядок взяття на облік у спеціально уповноваженому органі суб'єктів первинного фінансового моніторингу та згідно із частиною п'ятою статті 25 Закону спеціально уповноважений орган у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України забезпечує зняття з обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

На даний час, Порядок подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, виявлення та реєстрації, а також подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, Порядок ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та Порядок ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу визначено постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 552.

Водночас, зазначена постанова не відповідає положенням Закону з ряду причин, зокрема:

нормами Закону змінено види повідомлень про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та іншу інформацію, що може бути пов'язана з грошовими операціями фінансового моніторингу;

нормами Закону встановлено порядок застосування ризик-орієнтованого підходу при проведенні належної перевірки своїх клієнтів та відповідно перехід до кейсового звітування про підозрілі операції (діяльність) своїх клієнтів;

Сертифікат обліку № 006/1108/20

Підписувач Марченко Сергій Михайлович

Дійсний з 03.04.2020 15:36:42 по 03.04.2022 15:36:42

11010-06-5/18820 від 23.06.2020.

посилення вимог до виявлення СПФМ кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) своїх клієнтів та звітування про розбіжності між відомостями про кінцевих бенефіціарних власників клієнта, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та інформацією про кінцевих бенефіціарних власників, отриманою суб'єктом первинного фінансового моніторингу в результаті здійснення належної перевірки клієнта;

звітування про замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням.

У зв'язку з цим, проектом постанови пропонується також визнати такими, що втратили чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 552 «Деякі питання організації фінансового моніторингу» та пункт постанови, якою вносились зміни до цієї постанови Уряду.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

	так	ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва*	+	

*Питому вагу суб'єктів малого підприємництва вказати неможливо, оскільки проблема однаково впливає на всіх суб'єктів господарювання незалежно від рівня доходу.

Врегулювання зазначеного питання не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

чинного регуляторного акта, оскільки такий акт не відповідає положенням Закону.

Врегулювання зазначених вище проблем може бути здійснено шляхом визначення Порядку подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку/поновлення на обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, реєстрації та подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, Порядок ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та Порядку ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

II. Цілі державного регулювання

Забезпечення виконання вимог, встановлених Законом, а саме: встановлення процедури подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, реєстрації, а також подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового

моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

При розробці проекту постанови розглядалися наступні альтернативні способи досягнення визначених цілей:

Першою альтернативою є збереження ситуації, яка існує на цей час. Проте, дана альтернатива є недоцільною, оскільки визначені цілі державного регулювання досягнуті не будуть.

Друга альтернатива - прийняття регуляторного акта, що є оптимальним способом досягнення зазначених цілей, оскільки буде забезпечено встановлення процедури подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, реєстрації, а також подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити існуюче правове регулювання без змін
Альтернатива 2	Прийняти запропонований проект постанови

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Залишається чинне законодавство без змін, не забезпечується виконання вимог Закону.
Альтернатива 2	Прийняття нового регуляторного акта надасть можливість підвищення ефективності системи протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму в частині належного подання інформації про фінансові операції, що можуть бути пов'язані з відмиванням доходів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.	Додаткові витрати відсутні.

Не поширюється на сферу інтересів громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі**	Середні**	Малі **	Мікро	Разом***
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання одиниць *	255	1775	821	7971	10822
Питома вага групи у загальній кількості	2,3	16,4	7,5	73,6	100

* під суб'єктами господарювання розуміємо – суб'єкти, перелік яких визначено частиною статтею 6 Закону, крім суб'єктів, регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк України,;

**до графі «Великі / Середні / Малі/ Мікро» включено суб'єктів, які станом на, 01.01.2020, перебували на обліку у Держфінмоніторингу, без урахування відокремлених підрозділів. Дане значення може коливатись та залежить від кількості суб'єктів, які перебувають на обліку у Держфінмоніторингу у певний період.

***часові витрати на заповнення суб'єктом повідомлень про фінансові операції однакові для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від рівня доходу.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	<p>Значні часові затрати (1 год.) на здійснення заходів з фінансового моніторингу, зокрема, заповнення повідомлень про фінансові операції при поданні інформації про фінансові операції, що можуть бути пов'язані з відмиванням доходів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.</p> <p>Збільшення кількості помилок при заповненні СПФМ повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.</p>
Альтернатива 2	Зменшення часових затрат (15 хв.) на здійснення заходів СПФМ з фінансового моніторингу, зокрема, на заповнення повідомлень про фінансові операції, що можуть бути пов'язані з відмиванням доходів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. Зменшення кількості помилок при заповненні СПФМ повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу	Відсутні

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання

Оскільки проектом постанови удосконалюються процедури подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, реєстрації, а також подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу, витрати для суб'єктів господарювання не передбачені.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	4	Альтернатива 1 дає змогу досягнути поставлених цілей державного регулювання
Альтернатива 2	1	Альтернатива 2 не дає змоги досягнути поставлених цілей

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	Залишаючи чинне законодавство без змін, не виконуються вимоги, визначені Законом.	Є найгіршою, оскільки не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання.
Альтернатива 2	Забезпечить виконання своїх законодавчих обов'язків суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які подають Держфінмоніторингу інформацію про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або	Фактично відсутні, оскільки удосконалюються, чинні на сьогодні порядки, які забезпечують механізми подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу до Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням	Дає змогу досягнути поставлених цілей державного регулювання.

	фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення	тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, ведення Держфінмониторингом обліку інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та ведення Держфінмониторингом обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу	
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Альтернатива 1 не вирішує поставлені проблеми щодо державного регулювання	Відсутні
Альтернатива 2	<p>Альтернатива 2 дає змогу повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання без збільшення будь-яких витрат суб'єктами первинного фінансового моніторингу.</p> <p>Перевагою є забезпечення підвищення ефективності системи протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму в частині належного подання інформації про фінансові операції, що можуть бути пов'язані з відмиванням доходів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення</p>	<p>Перевагою є забезпечення підвищення ефективності системи протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму в частині належного подання інформації про фінансові операції, що можуть бути пов'язані з відмиванням доходів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.</p>

Відсутні ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта

Основним механізмом для розв'язання визначених проблемних питань є прийняття проекту постанови та фактична реалізація її положень.

Підготовленим проектом регуляторного акта передбачається відповідно до частин першої та чотирнадцятої статті 16 Закону, частини першої статті 8 Закону та частини п'ятою статті 25 затвердити Порядок подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку/поновлення на обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, реєстрації та подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу

інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, Порядок ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та Порядок ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу, з врахуванням вимог чинного законодавства з питань фінансового моніторингу.

Крім цього, передбачається також визнати такими, що втратили чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 552 «Деякі питання організації фінансового моніторингу» та пункт постанови, якою вносились зміни до цієї постанови Уряду.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта, шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України та вебпорталі Держфінмоніторингу.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

Прийняття проекту постанови не призведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат з державного бюджету.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідників дії акта не прогнозується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація норм регуляторного акта не передбачає фінансових витрат з боку суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Витрати Міністерства фінансів України та Державної служби фінансового моніторингу України для реалізації норм регуляторного акта будуть здійснюватися в межах асигнувань, передбачених у бюджеті.

Тест малого підприємництва (М-тест) не проводився, оскільки суб'єкти малого підприємства додаткових витрат на виконання регулювання не зазнають та часові витрати на заповнення суб'єктом повідомлень про фінансові операції однакові для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від рівня доходу.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта починається з 01 січня 2021 року (крім пункту 5 Порядку подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку/поновлення на обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, реєстрації та подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, який

набирає чинності з дня офіційного опублікування цієї постанови) та є необмеженим, оскільки норми Закону, які передбачають необхідність прийняття проекту акта, мають необмежений термін дії.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Розмір надходжень до державного бюджету та місцевих бюджетів, пов'язаних з дією регуляторного акта не зміниться, оскільки надходження не передбачаються.

Рівень поінформованості суб'єктів первинного фінансового моніторингу щодо основних положень регуляторного акта є високим.

Проект акта розміщено в мережі Інтернет на офіційному вебпорталі Міністерства фінансів України для громадського обговорення. Після прийняття постанова буде оприлюднена у засобах масової інформації.

Показниками результативності регуляторного акта є:

- 1) кількість суб'єктів первинного фінансового моніторингу, на яких поширюється дія акта та які стали у Держфінмоніторинг на облік;
- 2) кількість суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які подали інформацію до Держфінмоніторингу щодо зняття з обліку;
- 3) кількість оброблених Держфінмоніторингом повідомлень про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та іншу інформацію, що може бути пов'язана з проведенням фінансового моніторингу, наданих суб'єктами первинного фінансового моніторингу;
- 4) кількість повідомлень про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та іншу інформацію, що може бути пов'язана з проведенням фінансового моніторингу взяті Держфінмоніторингом на облік.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися шляхом аналізу статистичних даних.

Базове відстеження результативності дії регуляторного акта буде проведено через рік з дня набрання чинності регуляторним актом шляхом аналізу статистичних даних.

Повторне відстеження дії результативності регуляторного акта буде здійснюватися через рік після проведення заходів базового відстеження шляхом аналізу статистичних показників дії цього акта.

Виконавець із заходів відстеження – Державна служба фінансового моніторингу України.

У разі виявлення неврегульованих та проблемних питань, які передбачається встановлювати за допомогою аналізу якісних та кількісних показників цього акта, буде розглядатись можливість їх виправлення шляхом внесення відповідних змін.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО

« ___ » _____ 2020 р.